

KEMANA YENİ BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERDE TUTUŞ PROBLEMLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Hazırlayan: Erdem GÜNAY

Danışman:Doç. Zuhra MANSUROVA

**Lisansüstü eğitim, öğretim ve sınav yönetmeliğinin Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Sanat Dalı Yaylı Çalgılar Sanat Dalı için öngördüğü yüksek lisans tezi
olarak hazırlanmıştır.**

Edirne

Trakya Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eylül 2006

TEŞEKKÜR

Bu çalışmayı yaparken benden engin bilgi ve kaynaklarını esirgemeyen keman hocam ve danışmanım Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğretim üyesi sayın Doç. Zuhra MANSUROVA'ya , Yaylı Çalgılar Bölüm Başkanı sayın Doç.Aminbay SAPAYEV'e , Edirne Devlet Konservatuarı Bölüm başkanı Sayın Doç.Süleyman Sırrı GÜNER'e, Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğretim üyesi sayın Yrd.Doç.Dr. Dolunay Akgül BARIŞ'a, Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölüm Şefi sayın Murat Özden ULUÇ'a, piyano eşliğinde yardımlarını esirgemeyen sayın Akın ARABOĞLUNA, Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuarı,Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü keman öğretmenleri ve öğrencilerine ve bana her zaman moral ve destek veren ailem ve sevgili eşim Canan GÜNAY'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Yaylı algılar ailesinin bir üyesi olan keman, öğrenilmesi çeşitli zorluklar içeren bir çalgıdır. Keman öğrenimine yeni başlayan öğrencilerin çalışmalar sırasında çeşitli problemlerle karşılaştıkları gözlemlenmektedir. Bu problemlerin biran önce aşılması alıcılık gelecekları açısından büyük önem taşımaktadır. Keman eğitiminin oldukça uzun bir süreyi kapsadığı göz önüne alındığında karşılaşılan teknik problemlerin en kısa sürede tespiti ve doğru özümmlerin üretilmesi gerekliliği tartışmasız bir gerçektir.

Araştırmada alanyazın (literatür tarama) modelindedir. Anket tekniğiyle toplanan bilgiler yüzdellik değrlere dönüştürülerek tablolar halinde gösterilmiştir. Ulaşılan sonuçlar öğrencilere yönelik ve öğretmenlere yönelik olmak üzere iki ana başlık altında değerlendirilerek açıklanmıştır.

Yapmış olduğum bu çalışma sırasıyla; Vücudun pozisyonu ve kemanın tutuluşunda, sol elin pozisyonunda ve hareketlerinde, sağ elin pozisyonunda, hareketlerinde karşılaşılabilecek teknik problemlerin tespit edilmesine ve çözüm önerilerine yöneliktir.

ANAHTAR KELİMLER: Keman, tutuş pozisyonu

ABSTRACT

Violin, which is a member of the stringed instruments family, has some difficulties during the learning process. Beginners of this instrument meet various obstacles at early stages of learning where problems should be solved as quickly as possible for the sake of learners' future careers. Considering that violin learning is a long process, it is vital to find out and solve the technical problems at once.

This research was done by using source-scanning method. Information was gained by survey technique, altered into total percentage of issues and shown as tables. Results were evaluated and explained under two major titles; one is for students, the other is for teachers.

This study contains solution advices on some possible technical problems which might be seen in the posture of the body, holding the violin and in motions and positions of both right/left hands.

KEY WORDS: Violin, holding position

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
Tablolar Listesi	vi
I.BÖLÜM	
GİRİŞ	1
Problem.....	2
Alt problemler.....	3
Amaçlar.....	3
Önem.....	3
Sınırlılıklar.....	4
Tanımlar.....	4
II. BÖLÜM	
İLGİLİ ALANYAZIN	5
Kemandan Ses Elde Etme Yöntemleri.....	5
Kemanda Entonasyon Sorunu.....	6
Kemana Yeni Başlayanlarda, Tipik El Ve Çalma Pozisyonu Bozuklukları.....	9
Vücut pozisyonunda ve kemanın tutuşundaki hatalar.....	9
Sol elin konumu ve onun hareketlerindeki hatalar.....	10
Sağ elin pozisyonundaki hatalar.....	14
Ses elde etme ve sağ elin hareketleri.....	15
III.BÖLÜM	
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	17
Evren ve örneklem.....	17
Örneklem guruplarına ait bilgiler.....	17
Öğrenci gurubuna ait bilgiler.....	17
Öğretmen gurubuna ait bilgiler.....	23
Verilerin Toplanması ve Çözümü.....	25

IV.BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM26

Kemana Yeni Başlayan Öğrencilerde Tutuş Problemlerinin Tespitine

Yönelik Öğrenci Anketi Değerlendirmesi.....26

1. Alt probleme yönelik bulgular ve yorumları.....26

2. Alt probleme yönelik bulgular ve yorumları.....35

3. Alt probleme yönelik bulgular ve yorumları.....39

Kemana Yeni Başlayan Öğrencilerde Tutuş Problemlerinin Tespitine

Yönelik Öğretmen Anketi Değerlendirmesi.....43

4. Alt probleme yönelik bulgular ve yorumları.....43

V. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER.....59

Öğrencilere yönelik sonuçlar.....59

Öğretmenlere yönelik sonuçlar.....60

Araştırmaya yönelik öneriler61

Araştırmacılara yönelik öneriler.....61

KAYNAKÇA.....62

EKLER.....6

3

Kemana yeni başlayan öğrencilerde tutuş problemlerinin tespitine

yönelik öğrenci anketi değerlendirilmesi.....63

Kemana yeni başlayan öğrencilerde tutuş problemlerinin tespitine

yönelik öğretmen anketi.....68

Özgeçmiş.....73

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1	Öğrenci anketi uygulanan okullar.....	17
Tablo 2	Cinsiyet bilgileri.....	18
Tablo 3	Mezuniyet bilgileri.....	18
Tablo 4	Yaş gurubu bilgileri.....	18
Tablo 5	Keman eğitiminden önce alınan müzik eğitimi.....	19
Tablo 6	Müzik eğitimini seçmede aile faktörü.....	19
Tablo 7	Müzik eğitimini seçmede öğretmen faktörü.....	19
Tablo 8	Müzik eğitimini seçmede arkadaş faktörü.....	20
Tablo 9	Müzik eğitimini seçmede kişinin kendi isteği.....	20
Tablo 10	Keman branşını seçmede aile faktörü.....	21
Tablo 11	Keman branşını seçmede öğretmen faktörü.....	21
Tablo 12	Keman branşını seçmede arkadaş faktörü.....	22
Tablo 13	Keman branşını seçmede kişinin kendi isteği.....	22
Tablo 14	Öğretmen anketi uygulanan okullar.....	23
Tablo 15	Öğretmen gurubunun eğitim durumu bilgileri.....	23
Tablo 16	Öğretmen gurubunun mezun olduğu okul türü bilgileri.....	23
Tablo 17	Öğretmen gurubunun ana çalgısı.....	24
Tablo 18	Öğretmen gurubunun keman öğretim yöntemlerine hakimiyet düzeyi.....	24
Tablo 19	Çenelik ile ilgili hissedilen rahatsızlıklar.....	25
Tablo 20	Omuzluk (yastık) ile ilgili hissedilen rahatsızlıklar.....	26
Tablo 21	Tel yüksekliği ve eşik ayarından hissedilen rahatsızlıklar.....	26
Tablo 22	Keman tutuşu ile ilgili hissedilen rahatsızlıklar(diğer).....	27
Tablo 23	Keman eğitiminde karşılaşılan bedensel yorgunluk.....	27
Tablo 24	Keman eğitiminde karşılaşılan el ve parmak ağrıları.....	28
Tablo 25	Keman eğitiminde karşılaşılan kola yayılan boyun ağrıları.....	28
Tablo 26	Keman eğitiminde karşılaşılan omuz ve sırt ağrıları.....	29
Tablo 27	Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemler.....	29
Tablo 28	Keman eğitiminde karşılaşılan teknik tutuş problemleri (sol el).....	30
Tablo 29	Keman eğitiminde karşılaşılan teknik tutuş problemleri (sağ el).....	30
Tablo 30	Keman eğitiminde karşılaşılan teknik tutuş problemleri (diğer).....	31
Tablo 31	Omuz yapısından kaynaklanan problemler.....	31
Tablo 32	Boyun yapısından kaynaklanan problemler.....	32

Tablo 33	Omuzluk (yastık) seçiminden kaynaklanan problemler.....	32
Tablo 34	Çenelik seçiminden kaynaklanan problemler.....	33
Tablo 35	Sol elin keman üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler.....	34
Tablo 36	Parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler...	34
Tablo 37	Sol kol, dirsek ve bileğin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler.....	35
Tablo 38	Sol el tutuşu ile ilgili karşılaşılan problemler(diğer).....	35
Tablo 39	Entonasyon problemi ile tutuş bağlantısı.....	36
Tablo 40	Entonasyon problemi ile sol el bağlantısı.....	36
Tablo 41	Entonasyon problemi ile müziksel işitme bağlantısı.....	37
Tablo 42	Entonasyon problemi ile tutuş ve müziksel işitme bağlantısı.....	37
Tablo 43	Sağ kol, dirsek ve bileğin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler.....	38
Tablo 44	Yay tutuşu ile ilgili problemler.....	38
Tablo 45	Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler.....	39
Tablo 46	Sağ el tutuşu ile ilgili karşılaşılan problemler(diğer).....	39
Tablo 47	Çalgı ebadının yanlış seçilmesi.....	40
Tablo 48	Keman tutuş problemleri yaşanmasında ilk derslerin önemi.....	40
Tablo 49	Bedensel yapının çalgı çalmaya etkisi.....	41
Tablo 50	Keman tutuş problemleri yaşanmasında dikkatsizlik faktörü.....	41
Tablo 51	Keman dersinde gözlemlenen sırt ve bel ağrıları.....	42
Tablo 52	Keman dersinde gözlemlenen kol ve boyun ağrıları.....	42
Tablo 53	Keman dersinde gözlemlenen bilek ve parmak ağrıları.....	43
Tablo 54	Keman dersinde gözlemlenen genel bedensel yorgunluk.....	43
Tablo 55	Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili öğretmen görüşleri.....	44
Tablo 56	Sol el tutuşu ile ilgili öğretmen görüşleri.....	44
Tablo 57	Sağ el tutuşu ile ilgili öğretmen görüşleri.....	45
Tablo 58	Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde teknik tutuş problemleriyle ilgili görüşler(diğer).....	45
Tablo 59	Omuz yapısından kaynaklanan problemler hakkında öğretmen görüşleri.....	46
Tablo 60	Boyun yapısından kaynaklanan problemler hakkında öğretmen görüşleri.....	46

Tablo 61	Yastık seçimiyle ilgili problemler hakkında öğretmen görüşleri.....	47
Tablo 62	Çenelik seçimiyle ilgili problemler hakkında öğretmen görüşleri.....	47
Tablo 63	Sol elin keman üzerinde konumlandırılması hakkında öğretmen görüşleri.....	48
Tablo 64	Parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması görüşleri hakkında öğretmen görüşleri.....	48
Tablo 65	Sol kol, dirsek ve bileğin konumlandırılması görüşleri hakkında öğretmen görüşleri.....	49
Tablo 66	Sol el tutuşu ile ilgili, öğretmenlerin görüşleri (diğer).....	49
Tablo 67	Sağ kol, dirsek, bilek ve elin doğru konumlandırılması ile ilgili öğretmen görüşleri.....	50
Tablo 68	Yay tutuşu ile ilgili problemler hakkında öğretmen görüşleri.....	50
Tablo 69	Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler hakkında öğretmen görüşleri.....	51
Tablo 70	Sağ el tutuşu ile ilgili, öğretmenlerin görüşleri(diğer).....	51
Tablo 71	Çalgı seçimi konusunda parmak yapısının önemi.....	52
Tablo 72	Çalgı seçimi konusunda kol yapısı ve uzunluğunun önemi.....	52
Tablo 73	Çalgı seçimi konusunda boyun ve omuz yapısının önemi.....	53
Tablo 74	Çalgı seçimi konusunda vücudun genel durumunun önemi.....	53
Tablo 75	Çalgı ebadının yanlış seçimi hakkında öğretmen görüşleri.....	54
Tablo 76	Keman tutuş problemleri yaşanmasında ilk derslerin önemi hakkında öğretmen görüşleri.....	54
Tablo 77	Keman tutuş problemleri yaşanmasında bedensel yapının önemi.....	55
Tablo 78	Keman tutuş problemleri yaşanmasında dikkatsizlik faktörü hakkında öğretmen görüşleri.....	55
Tablo 79	Entonasyon problemi ile tutuş bağlantısı hakkında öğretmen görüşleri.....	56
Tablo 80	Entonasyon problemi ile sol el tutuş bağlantısı hakkında öğretmen görüşleri.....	56
Tablo 81	Entonasyon problemi ile müziksel işitme bağlantısı hakkında öğretmen görüşleri.....	57
Tablo 82	Entonasyon problemi ile müziksel işitme ve tutuş bağlantısı hakkında öğretmen görüşleri.....	57

I.BÖLÜM

GİRİŞ

Türkiye de sanat eğitimi veren okulların büyük bir çoğunluğunda keman eğitimi verilmektedir. Bu okullar Devlet Konservatuarları, Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Bölümleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri olarak yapılanmıştır. Her geçen gün bu okullardaki eğitim kalitesini arttırıcı çalışmalar yapılmaktadır. Keman, yaylı çalgılar ailesinin en küçük üyesi olarak müzikal ifade açısından sağladığı geniş olanaklar sebebiyle müziğe yeni başlayan öğrenciler tarafından çok tercih edilen bir enstrümandır.

Keman eğitiminde başlıca tutuş problemlerini aşağıdaki başlıklar altında inceleyebiliriz.

- 1-Vücut pozisyonu ve çalgı tutuşunda karşılaşılan problemler
- 2-Sol el pozisyonunda karşılaşılan problemler
- 3-Sağ el pozisyonunda karşılaşılan problemler
- 4-Duru çalma (entonasyon) problemleri

Keman eğitiminin yüzyıllardan beri kuşaktan kuşağa aktarılarak günümüze kadar gelmiş temel yapıtaşlarının yanı sıra, değişik yaklaşımlar sonucunda ortaya çıkan keman çalma ekolleri de mevcuttur.

Bu çalışma, keman çalma ekolleri arasındaki teknik yaklaşım farklılıklarından ziyade bütün ekollerin benimsediği temel kavramlar üzerinde genel bir bakış açısı ile karşılaşılabilecek teknik tutuş problemlerinin belirlenmesi ve bu problemlerin çözümlenmesi için getirilebilecek yaklaşımlarla keman çalan veya öğreten kişilere yol gösterecektir.

Problem

Yaylı çalgılar ailesinin bir üyesi olan keman çalınış özellikleri bakımından çeşitli zorluklar içermektedir. Çalgının yay (arşe) ile çalınıyor olması tonlamada birtakım zorlukları da beraberinde getirmektedir. Yay çekme esnasında yayın hızı ve yaya uygulanan basınç çalgıdan elde edilen sesin kalitesini direk olarak etkilemektedir. Sol el parmaklarını tuşe üzerinde konumlandırma biçimimiz ise çalgıdan çıkan sesin duruluğunu etkiler. Parmaklarımızı konumlandırma biçimimiz keman çalma esnasında bize avantaj veya dezavantaj sağlar. Eğer doğru bir konumlama yapabilmişsek daha rahat bir çalma tekniğine kavuşur, hızlı ve zor pasajlardaki başarımız da tutuşumuzla doğru orantılı olarak artacaktır.

Her öğrencinin vücut yapısı birbirinden farklılık göstermektedir. Bazı öğrenciler uzun boylu iken bazıları kısa boylu, bazı öğrencilerin parmakları daha uzunken bazılarının parmakları ise kısadır. Bu yüzden her öğrencinin keman tutuş çalışmaları sırasında karşılaştıkları sorunlarda farklı olmaktadır. Öğrencinin vücut yapısının elverişliliğinin yanında müzik sevgisi, sabrı, müziksel işitme ve okuma başarısı da derslerdeki başarısını arttıran faktörler arasındadır.

Keman çalmaya yeni başlayan öğrencilerin yapacakları en ufak bir tutuş hatası belki de bu öğrencilerin kemancılık geleceklerini derinden etkileyecektir. Bu yanlış tutuş geliştirme sonucunda zor pasajlar karşısında çabucak yılgın düşecekler veya keman çalmayı başaramayacakları kanısına kapılabileceklerdir.

Bütün bu sebepler keman çalma öğretiminin zorluklarını oluşturmaktadır. Öğretimin başlangıç aşamalarında çok dikkatli olunmalı ve karşılaşılan problemler titizlikle teşhis edilerek sırasıyla çözümlenmelidir.

Problem cümlesi: Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde karşılaşılan tutuş problemleri ve bunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Alt Problemler

1-Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde vücut pozisyonu ve keman tutuşunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

2-Sol elin pozisyonunda ve hareketlerinde karşılaşılan sorunlar nelerdir?

3-Sağ elin pozisyonunda ve hareketlerinde (yay hareketleri) karşılaşılan sorunlar nelerdir?

4-Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde karşılaşılan duruş, tutuş problemleri ve çözümüne yönelik keman öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

Amaçlar

Bu çalışma keman çalmaya yeni başlayan öğrencilerin karşılaştıkları teknik tutuş problemlerinin tespit edilmesini ve bu problemleri çözümlenmeye yönelik çalışmaların belirlenmesini amaçlamaktadır.

Önem

Bu çalışmanın önemi ülkemizde müzik eğitimi veren Devlet Konservatuarları, Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Bölümleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki keman öğretmen ve öğrencilerine tutuş problemlerini çözümlenme konusunda ışık tutacak olmasıdır.

Sınırlılıklar

Araştırma kemana yeni başlayan öğrencilerinin sol el ve sağ el tutuş, entonasyon (duru çalma) ve yay baskı problemlerinin tespiti ve bu problemlerin çözümü için getirilecek çözüm önerileri,

Edirne Devlet Konservatuvarı, Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde keman eğitimine yeni başlayan öğrenciler ve keman öğretim elemanları ile sınırlıdır.

Tanımlar

Yay (Arşe): Keman ve diğer yaylı çalgıların telleri üzerinde ileri geri hareket ettirilerek bu enstrümanları çalmaya yarayan uzun ince tahtadan yapılmış ve üzerinde at kılı bulunan araç.Sinclair(1987:159)

Entonasyon:Tona ve akorda göre sesin temizliği,renği ve uyumu.Ses tutarlılığı. Uluç (2000:106)

Tuşe: Gerili tellere parmakların basılabilmesi için yüzey oluşturmak amacıyla, abanoz ağacından dışbükey eğim verilerek sapın üst bölümüne yapıştırılan bir parçadır.Göbelez (1996:70)

II:BÖLÜM

İlgili Alanyazın

KEMANDAN SES ELDE ETME YÖNTEMLERİ

Yayın tellere sürtülmesi görünür bir şekilde çifte salınım (titreşim) oluşturur. Bu oluşum moleküler ve boylamsaldır her titreşim serisi ses eşiği aracılığıyla yumuşak göğse iletilir. Göğse gelen bu titreşimler kemanın La ve Mi tellerinin altında, sırt ve göğüs arasında, dikey duran küçük bir silindir şeklindeki yumuşak ağaçtan yapılan candirek aracılığıyla sırta gelir.

Yumuşak göğüs, sert sırt ve sert yanlıklardan oluşan gövdedeki hava bu şekilde titreşime uğrar. Böylece gövde, teller tarafından oluşturulan titreşimleri güçlendiren rezonatör işlevi görür. Tüm bu eylemler bir dizi simetrik salınımlardan değil, denetlenebilen yada denetlenemeyen titreşim serisinden oluşmuştur.

Teller yayla bütünleştiğinde güçlü bir denetlenen devinim içine girer ve daha sonra yay telin denetimini serbest bıraktığı için daha önceki durumuna kıyasla serbest devinim sürecine geçer.

Gergin duran tele, gergin bir yayın sürtülmesi eylemine yay çekme yada yaylama denir. Yaylama sırasında yay ile tel arasında sürtünme kuvveti oluşur. Tel yaya yapışıp onunla birlikte hareket ettiği sırada durağan sürtünme söz konusudur. Yay ile çekilip bir süre hareket ettikten sonra yaydan kopup geri dönen tel ile yay arasındaki sürtünme devingen bir sürtünmedir. Geri dönen tel yay tarafından yeniden kavranıp sürüklenir.

Yaylanan tel üzerindeki noktalar, her periyodun belirli bir kısmında yay ile sürüklenerek yükselme, periyodun geri kalanında ise, yaydan kurtularak düşme devinimi yaparlar, yani sürekli devinim halindedirler.

Yaylama olayı ile ilgili bazı temel fiziksel noktaları açıklarsak;

Tele dik olarak yaylanan bir telin titreşim genliği (dolayısıyla çıkan sesin gürlüğü), yalnızca yaylama hızına bağlıdır. Genliğin yaylama kuvvetiyle bir ilgisi yoktur. Fakat, telin yaptığı titreşimin biçimini sabit tutabilmek için, yaylama

kuvvetinin, yaylama hızına oranını da sabit tutmak gerekir.Yani eğer yayı daha hızlı çekersek, ses gürleşir, fakat tınısı da değişir. Yayı daha hızlı çekerken tele daha büyük bir kuvvetle bastırırsak, hem ses gürleşir hem de tını değişmez. Göbelez(1996: 84-85)

KEMANDA ENTONASYON SORUNU

Sol elin eylemleriyle ulaşmayı amaçladığımız en önemli hedef; notaları belirli bir sırada ve aynı zamanda da istenilen bir hızla, akustiğin kurallarına göre özel sayıda titreşimle, yani duru bir şekilde, sese dönüştürmektir. Gerçekte sol elimizin canlı organizmasında oluşan tüm devinimler bu amaca yöneliktir.

Kemanın sadece dört teli olmasına karşın, yarım ses aralıklarından oluşan sistemde yaklaşık 53 farklı ses çıkarma olanağımız vardır. Yalnızca ses yüksekliğini değil, birbirinden tını (ses rengi) ile farklılaşan notaları da sayarsak 118 gibi bir sayıya ulaşırız. Bunların yanı sıra flajöle (flütsü yada ıslıksı) sesler, aynı anda iki, üç ya da dört notanın birlikte tınlatılması da söz konusudur.

Fizik kurallarına göre her notanın belirli sayıda titreşimi vardır. Bunlar istenilen ölçütlerde ise ortaya çıkan notayı duru, değilse duru olmayan diye nitelendiririz. Halmholtz'un araştırmalarına göre bu şaşılacak başarıyı saniyenin kesirli parçalarında gerçekleştiren, kulağımızdaki korti organı diye adlandırılan bölümdür. Bizim amacımız bir notanın titreşim sayısının tam olarak nerede başladığını bilmek değil, telin kısaltılması yada uzatılması yoluyla önceden matematiksel olarak belirlenmiş titreşim sayısının elde edildiği yerdeki bir sese basmak, yani duru çalmaktır.

Duru çalmak olasıdır? Bu soruyu yanıtlamak için şu örneğe bakalım: 1. konumda aralarında yarım ses (yaklaşık 60 titreşim) fark olan iki komşu sesin yer bakımından tuşe üzerindeki uzaklığı 2 mm olmasına karşın, 60 titreşim bu 2 mm'ye; böylece 1 titreşim de 1/30 mm ye dağılıyor.

Şimdi varsayımsal olarak aralarında yarım ses farkı olan iki notanın ilkinin duru basmış olsak, ikinci notayı matematiksel olarak duru çalmak için parmağımızı 60 titreşim farkının bulunduğu noktaya basmamız gerekecektir. Ucu yaklaşık 10 mm genişliğinde olan bir parmağın doğru noktaya (1/30 mm den daha küçük bir hata ile) basabilecek bir konumda olması fiziksel anlamda olanaksızdır.

Kemancıların notaları tam olarak basması ancak, saniyenin kesirli bir bölümünde parmağının yerini değiştirerek yada duru sese doğru bir vibrato yardımıyla gerçekleşir. Tüm bunlar beceriyle o denli çabuk gerçekleşir ki; dinleyici, sesi sanki kemancının o ses için ilk atağından itibaren duruymuş gibi duyumsar. Yani duru çalmak denen olgu, asıl tam basılmamış nota yüksekliğinin son derece hızlı, beceriklice gerçekleştirilmiş düzeltiminden başka bir şey değildir. Duru olmayan çalmada ise ses, oluşum anındaki (ilk basım anı) gibi tınlaması süresince yanlıştır.

Duru çalamamanın nedenini elin beceriksizliğinde aramak doğru değildir. Gerçekte ilk neden duymadaki eksikliğin yarattığıdır. Bu gerçeğin daha iyi anlaşılması için yanlıştır sesin düzeltilmesi sırasında içimizde geçen olayları (duyma sistemimizdeki) kısaca gözden geçirmemiz gerekir.

Telin boyunu değiştirmeye başladıktan sonra, titreşimler kulak zarımıza, oradan titreşim sayısını hesaplayan sayma aracına ve son olarak da beynin duyma küresine ulaşır. Bilinç de sesin duru yada duru olmadığına değin yargıda bulunur. Son aşamada duyarlı işitme yetisiyle donatılmış çalgıcıda düzeltici parmak devinimini yaratan bir duygu uyanır.

Hoşnutsuzluk duygusu ne denli güçlü olursa, doğru sese olabildiğince çabuk ulaşma gereksinimi de o denli güçlü olur.

Görüldüğü gibi düzeltme yalnızca sıkıntı uyandıran bir duyumun sonucudur. Püf noktası şurada yatar: Bir duyumun kendine özgü bir canlılığı olmalı ki, duyum sonucu bir devinim ortaya çıkabilsin. Umursamazlık devinimsizlik yaratır. Yapılması gereken; duyumuzu yanlıştır sese olabildiğince alışılmamış ve bunun sonucu olarak düzeltmeyi kendiliğinden oluşacak bir biçimde keskinleştirmektir.

Keman eğitiminde öğrenci ses yüksekliğinin tam olarak kazanıncaya değin, kesin kanı oluşana dek her notayı uzatmalı, notanın doğruluğunu (vibratosuz ve olabildiğince uygun boş telin yardımıyla) aramalıdır.

Uzun süren çalışmalardan sonra öğrenci hazırlıksız ise yılgın düşer, hatta eskisine göre çok daha duru olmayan bir şekilde çaldığını sanar. Duru ve yanlıştır seslerin karşı karşıya gelmesi nedeniyle kulak kısa zamanda bu ikilemin içine düşer.

Öğretici tarafından durumun açıklanmasıyla bu cesaret kırılması sona erdikten sonra, düzenli ve duyarlı çalışmalar sayesinde kesin bir düzeltme kendini gösterir. Öğrenci bir saniye içinde sesin duruluğu hakkında karar vermeye ve açıkça duyulabilir olsa da düzeltmeye başlayabilir. Öğrenciye her yanlıştır notayı değiştirmenin onun için

sanatının en yüksek ilkesi sayılacağı ve önemsemez davrandığı taktirde duyumun bu yorucu çabasıyla kazanılan düzeltme yetisini yitireceği bilinci kazandırılmalıdır.

Ayrıca öğrenciye, teknik zorlukların, yavaş bir şekilde çalışılmasının, diğer tüm yararlarının yanında en önce tek başına her sesin aranabilmesi ve düzeltilmesi yararını getirebileceği söylenmelidir.

Yine öğrenciye, parmağı kesin olmayan bir şekilde basmak, basılmış yanlış sesi dinleyicinin fark edemeyeceği kadar hızlı düzeltilebilirse hiçbir sakınca oluşturmayacağı söylenmelidir. Bununla birlikte öğrenci yanlış sesi duyduğu halde düzeltmiyorsa, bu sakınca genellikle her zaman ilerlemeyi engelleyen bir kaygısızlığın sonucudur. Kemancı, keskin bir kulağın, en değerli varlığı ve daha yüksek sanatçılığın en önemli ön koşulu olduğunu hiçbir zaman unutmamalıdır.

Ayrıca başlangıç dersleri veren öğretmenler, duru çalmanın olanaksızlığını ama bunun yanında düzeltmenin gerekliliğini açıklamalı ve böylece en baştan yanlış düşüncelerin oluşumunu engellemelidir.

Bilindiği gibi bir sesin yüksekliği, o sesin bulunduğu armonik üyelik açısından farklı olabilir. Örneğin fa diyez notası, re majör dizisinin üçlüsü olarak alışılmış titreşim sayısıyla çalındığı halde; sol majör dizisinde sansibl (yeden) görevini üstlendiğinde re majör dizisinde basıldığı yerden birkaç titreşim fazla olarak çalınır.

Yedirilmiş (tampere) bir piyanoda fa diyez ve sol bemol aynı tuşa basılarak çalınmasına karşın, bu iki ses 12 titreşimlik bir farkla çalınır.

Yine şu durum da kendine özgüdür: Fa majör dizisinde boş mi telinden elde ettiğimiz mi sesi yeden görevini üstlendiğinden; mi sesini inceltemediğimizden kulak için doyurucu olan en dar bağlantıyı fa sesini (mi telinin yarımınıcı perdesindeki fa sesini) kalınlaştırarak elde ederiz. Bu durum diğer üç telin yarımınıcı perdeleri için de geçerlidir.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşıldığı gibi kuramda her notanın titreşim sayısının saptanması olasıyken, uygulamada yalnızca kulağımıza güvenmek ve durumdan duruma karar vermek zorundayız.

Entonasyon konusundaki çalışmalarda bir notanın düzeltilmesi sırasında yayın yönü olabildiğince değiştirilmemeye çalışılmalıdır. Ayrıca üç sesli yada dört sesli uygulamalar, iki çifte ayrılmalı ve duruluğun sınanması amacıyla kulak tatmin oluncaya dek yaylama yönünde kalınmalıdır. Göbelez(1996: 97-100)

KEMANA YENİ BAŞLAYANLARDA, TİPİK EL VE ÇALMA POZİSYONU BOZUKLUKLARI

1. Vücutun pozisyonu ve kemanın tutuşundaki hatalar ;
2. Sol elin pozisyonunda ve hareketlerindeki hatalar;
3. Sağ elin pozisyonunda, hareketlerinde ve çıkarttığı seslerdeki hatalar;

Aşağıda bu yanlışlıkların her biri ayrıntılarla izah edilmiştir.

Vücut pozisyonunda ve kemanın tutuşundaki hatalar

Öncelikle ayakların yanlış pozisyonlarını belirtmeliyiz. Ayakların burun kısmı iç tarafa kıvrıktır. Öğrencinin sağ ayağı belirgin bir şekilde öndedir ve öğrenci genelde yalnızca sol ayağı üzerinde durmaktadır, sağ ayağını ise metronom olarak kullanmaktadır. Gövdenin böyle bir pozisyonu, hareketleri sınırlamaktadır kaslarda gereksiz gerginlik yaratmaktadır bu da kemana çalanı yormaktadır. Vücutun ağırlığını iki ayağın üzerine orantılı yaymak ve ayakların, yaklaşık omuz genişliği kadar açılması ve ayak uçlarının burnundan biraz ayrı olması gerekir. Bu pozisyon en uygun olan pozisyonudur.

Kemana yeni başlayanlarda, fark edilen başka bir yanlışlık da, başın sağ veya sola eğilmesidir. Sola eğilme pozisyonu genellikle çok nadir görülmektedir. Başının sağa aşırı eğilme sebebi, genelde keman çeneliğinin çok yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Başın sol tarafa yapılan fazla eğilmesi ise, genelde keman çeneliğinin çok yassı olmasından ileri gelmektedir. En doğru pozisyon, başın sağ tarafa doğal olarak koyulması ve kemanın, çenenin sol tarafıyla, sabit bir şekilde, desteklenmesidir.

Kemana yeni başlayanlarda, enstrümanın, sol omuzla fazla kaldırılması sıkça görülmektedir. Bu durum, genelde omuzluğun olmadığı veya yanlış omuzluk seçildiği durumlarda yada omuzluğun yanlış yerleştirilmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Omuzluk, öğrencinin omuz yapısı, yuvarlaklığı ve yüksekliğine göre seçilmelidir. Örneğin, uzun boyun ve çok yuvarlak omuzlularda, yüksek omuzluk kullanılması şarttır. Kemanın çıkarttığı sesi yalıtıkları için, çok büyük omuzluklardan kaçınılmalıdır. Omuzluk çok büyük olmamalı ve aynı anda da omuzu sarmalı, sıkı oturmalıdır. Omuzluk yerine, enstrümana daha uzun ömür ve kemana gerekli çap ve

eğilimi sağlan, farklı şekillerde yastıklar da tasarlanabilir.Kemanın sabit bir pozisyonu olmaması sol elin parmaklarında ve bütün sol elde bir stres meydana getirdiğini ve sağ elin de hareket özgürlüğünü kısıtladığını vurgulamak gerekir.Doğru seçilmemiş bir çenelik de, enstrümanın sabitliliğini engellemektedir. Çenelik yeterince derin olmalı, fakat kenarları sivri olmamalıdır. Çeneliğin kuyruktan çok uzak bir mesafeye eklenmiş veya kuyruğun üzerine geçirilmiş olması da sıkça görülen ve tercih edilmeyen bir durumdur.

Kemana yeni başlayanların oldukça büyük bir kısmı, kemanı genelde çok alçak bir pozisyonda tutmaktadır. Aslında keman yeterince yüksek (yataya yakın) bir şekilde tutulmalıdır. Kemanın alçak bir pozisyonda tutulması, pozisyon geçişlerini engellemektedir ve sol elin dairesel hareketini devre dışı bırakmaktadır.

‘Enstrümanın sağa veya sola fazla eğik tutulması da yanlıştır.Keman sola eğik tutulduğu taktirde, sol telinde çalınırken, yay yanlış yönlendirilmektedir. Diğer taraftan, kemanın sağa fazla eğik olması ise, parmak tutuşunun doğruluğunu engellemekte ve Mi telinin çalınışında, parmakların kaymasına yol açmaktadır.’ (Yankeleviç: 1968: 43)

Kemanın eğimi, genelde omuzluğun yüksekliği ve bulunuş yerine bağlıdır.Öğrenci genelde kemanı biraz sola veya tam tersine, sağa çekmektedir. Bu durumda her zaman öğrencinin el uzunluğu göz önüne alınmamaktadır. Çok kısa kollarda kemanın sağa yöne fazla çekilmesi, çok uzun kollarda da sola fazla çekilmesi gerekir. Enstrümanın tutuşu, sağ elinin çalma hareketlerinin rahatlığını etkilemeyecek şekilde olmalıdır.

Sol elin konumu ve onun hareketlerindeki hatalar

Eğitimin ilk başlarında, sol elin baş ve işaret parmağını, kemanın tellerine fazla yumma hareketi gözlenmektedir, bu da sol el bileğinin hareketlerini kısıtlayan, tutma refleksine sebep olmaktadır. Sonuç olarak, baş parmakla işaret parmağının fazla yakınlaştırılmasından kaçınmalı, çünkü bu parmakların, kemanın sapına doğru yumulmalarını, sol elinin zorlanmasına sebep olmaktadır ve parmakların hareketlerini ve elastikiyetini engellemektedir.Kemanın sapına fazla yumulmayı önlemek için, şu alıştırma yapılmalı: yayı açık tellerin üzerinde kaydırarak, aynı anda sol eli yumuşak bir şekilde 1., 3. veya 4. pozisyona getirin ve sonra da tersini yapın.Baş parmağının rahat olup, olmadığını tespit edilmesi için de, şu alıştırma yapılabilir: çalan parmağı tellerin

üzerinden indirmeden, baş parmağı, kemanın sapından yan tarafa doğru kaydırarak, baş parmağı sap üzerinde boydan boya bastırıp bırakın, baş parmağı boyun alt kısmında hareket ettirin.

Baş parmağın, kemanın gövdesine biraz daha yakın pozisyonda olduğu durumlara da sıkça rastlanmaktadır. Bu durum genelde, el yapısının özelliklerine bağlıdır. Bu pozisyon, elin doğal durumu da olabilir.

Sıkça rastlanan bir durum da, baş parmağın, kemanın gövdesine doğru kaydırılmasıdır. Bu pozisyon, yalnızca öğrencinin serçe parmağının yeterince büyük olmadığı durumlarda, kabul edilebilir. Böyle bir durumda, bütün parmakların orantısı değişir ve bilhassa serçe parmağın hareketi çok zorlaşır.

Başka bir problemde, baş parmağın kemanın sapının altına kadar uzanmasıdır. Böyle bir pozisyon, entonasyon kalitesini etkiler ve parmakların kemanın salyangozuna doğru kaymalarına yol açar. Kemanın sapının baş parmağın tırnağı ve işaret parmak kemiğinin başlangıcı arasında bulunduğu pozisyon, en doğru olarak kabul edilmektedir. Bu refleks, öğrencilerde ilk derste, kemanın alt kısmını avuçlayarak tutmalarına izin verdiğimiz için oluşmaktadır. Böyle durumlar fark ettiğimizde, eğitmenlere, bu durumdaki öğrencilerin sol el pozisyonlarını ısrarla takip etmelerini tavsiye etmekteyiz. Keman, omuzu rahatsız etmeyecek şekilde omuza yerleştirilmeli, sonuç olarak elin de rahat olacağı bir şekilde, elle tutulmalıdır.

Elin fazla yumulması ve kemanın salyangozuna fazla yaklaştırılması yanlıştır. Doğru pozisyon: Elin parmakları, arşenin ve ön kolun aynı hizada olmasıdır. Sol el parmaklarının kemanın başına doğru ve sonra da ters yönde yaptıkları birkaç hareket, sol el parmaklarının rahatlamasını sağlayacak ve böylece el, gerekli pozisyonu alacaktır.

3. ve 4. parmağın tuşe dışına çıkması: Acık parmaklar diye adlandırılan, sıkça rastlanan ve çok yanlış olan, bir pozisyonudur. Bu yanlış pozisyon, elin çevikliğini engeller, çünkü parmaklar, bilhassa serçe parmak, tuşeye kadar olan büyük mesafeyi aşmak için zorlanır. Eğer öğrenci üzerindeki gerginliği atması için, düzenli uyarılırsa, bu yanlış pozisyon önlenilebilir. Parmaklar rahat bir vaziyette bırakıldıklarında, yuvarlak bir şekil oluşturup, yan yana yumulmuş ve birazcık da bir birlerinden ayrı olmalıdır.

Sol eldeki gerginliğin genel sebebi, kemanın tellerine parmaklarla çok bastırmaktır. Özellikle birinci parmağa uygulanan basınç fazlalığı daha sık görülmektedir.

Buna benzer yanlışlık pizzicato çalım tekniği öğrenimin ilk başlarında görülmektedir. Öğrenci parmaklarının arasından yayın kaymasını önlemek için, yayı parmaklarını yumarak sağlam kavramak zorunda kalır. Bilhassa bu baş parmağın rahatça hareket etmesini engellemektedir.

Sol elin parmaklarındaki gerginlik bazen de, tuşenin üzerindeki tellerin gereğinden daha yüksekte bulunmalarından ve onların üzerine bükülmesi için parmakların gereğinden fazla çaba harcamaları gerektiğinden ileri gelmektedir. Kemanı tuttuğu sürece, sol elindeki rahatlık, kolun normal pozisyonda olduğunda, kaslarda hissedilen rahatlık (gevşeklik) gibi olmalıdır.

Sol elinin parmaklarını sağlamlaştırmak için, öğrenciler, her notayı vurarak denerler. Bu tür denetleme uygun değildir, çünkü tellerin tuşeye doğru gereğinden fazla bastırılmasına yol açar. Parmakların hareketleri, tellerin üzerine düşüşleri kadar canlı, belirgin ve enerjik olmalıdır.

Öğrenciler, parmaklara rahat pozisyon ararken, bütün elin pozisyonunu sıkça değiştirdiklerinden ve fazla hareket yapıldığından dolayı, tercih edilmeyen sonuçlara ulaşırlar. Alt sınıflarda eğitim gören öğrenciler, hazırlık ve parmakların teller üzerindeki pozisyonlarını izah eden metotları çok nadir kullanmaktadır. Aslında bu çok önemlidir.

‘Telden tele geçiş bölümlerinde, geçişin esnek bir şekilde gerçekleştirilmesi için, parmakların hazırlanması çok daha önemlidir. Geçişin daha rahat olması için ve ilave seslerin çıkarılmasından kaçınmak için, parmak bundan önceki telin üzerinde, sonraki sesin çıkmasına kadar tutulmalı; elin diğer tele geçişi ise, ancak parmağın o telin üzerindeki yerini almasından sonra yapılır. Bir çok öğrenci, Si, Mi, La ve Re seslerini 4. parmakla elde etmek için, serçe parmağını ve elin bütünüünü zorlamaktadır.’
(Yampolskiy 1960: 46)

Bu durumlarda, Profesör S. Blok’un, ‘Her şeyden önce, 4. parmağın, La telinin üzerine, en rahat pozisyonundaki Mi sesine en uygun noktada bırakılmalı ve parmaklara doğal, yuvarlak şekil verilmeli’ tavsiyesine uyulmalıdır. Bütün elin desteği ve parmakların bütünlüğü açısından, aynı anda 3.parmağı da, aynı rahat ve doğal yuvarlanmış şekilde, Re sesinin üzerine bırakılmalı. Bu iki parmak rahat bir vaziyette

yukarıda belirtildiği gibi konumlandırıldığında hareketlerindeki özgürlük sağlanmışsa, *Re* ve *Mi* sesleri temiz çıkıyorsa, 2. ve sonra da 1. parmak da bırakılabilir.

Sıkça görülen bir durum da, birinci ve ikinci parmağın, eşiğe doğru hareket ettirilmesidir. Büyük parmak, diğer parmaklara en büyük rahatlığı ve özgürlüğü sağlayacak bir pozisyona getirilmektedir. Bu durumda, en zayıf parmak olan 4. parmağa da, hareket özgürlüğü ve rahatlık sağlanmaktadır. Sol el parmaklarını gereğinden fazla bastırma, genelde 4. parmak ve bütün elde, stres meydana getirmektedir. Bu da, kemancının sol bileğini bükmesine yol açan, esneklikten ve çeviklikten uzak olmasına sebep olur. Bu durum parmakların çabuk hareket etmesini engelleyen bir durumdur ve böylece kemancının çıkarttığı ses yetersiz durumdadır. Parmakların en uygun düzeyde yerleştirilmesi, elin diğer bölümlerin pozisyonlarını da etkilemektedir. Parmakların doğru konumlandırılması, parmaklara gereken en uygun hareket özgürlüğü ve rahatlığını sağlamaktadır. Parmakları böyle bir pozisyona getirebilmek için, G.Şradik'in sol el tekniği için yazılan alıştırmalarını titizlikle çalışmak gerekir.

Telden tele geçiş sırasında, dirseğin dairesel hareketleri eksik uygulanışı, parmakların doğru konumlandırılmasını engellemektedir, bu da duru olmayan seslerin çıkartılmasını sağlamaktadır.

'Dirseğin dairesel hareketine çok büyük bir önem verilmeli, çünkü o parmakların doğru şeklinin korumasını ve müziğin doğru icra edilmesini sağlamaktadır.' (Motros. 1960: 39)

Kemana yeni başlayanlarda, en önemli pozisyon değiştirme yanlışlıkları, şunlardır:

- 1) İşaret parmağının, pozisyon değiştirme esnasında, geç hareket etmesi.
- 2) İşaret parmağının, pozisyon değiştirme esnasında, erken hareket etmesi.
- 3) Pozisyon değiştirme esnasında, sol elin kemanın gövdesine temas etmesi
- 4) Pozisyon değiştirmenin, ani ve esnek olmayan hareketlerle yapılması
- 5) Pozisyon değiştirme esnasında yayın yavaşlatılması yada tamamen durdurulması.

Sağ elin pozisyonundaki hatalar

Parmakların yayın üzerine yanlış bırakılmasını sıkça görmekteyiz. Örneğin:

- 1) Baş parmağın yay çubuğunun üzerine konması.
- 2) İşaret parmağının biraz derin kavraması.
- 3) Parmakların topuk üzerinde birbirinden fazla açık yada bir birine gereğinden fazla yakın olması.
5. Parmakların yay üzerinde gergin bir şekilde düz tutulması.

Yay üzerindeki parmakların rahatlığını denetlemek etmek için, çalma sırasında öğrenci durdurularak uyarılması ve parmaklarını yavaşça yay çubuğu üzerinde kaydırarak rahat olup olmadıklarını kontrol etmesi istenebilir.

Parmakların yayın üzerindeki en uygun pozisyonu, aşağıdaki gibidir:

Baş parmağın, yay çubuğuna dokunuşu, topuğun başlangıcında olmalıdır. Çünkü topukta çalarken, baş parmak yarı büküktür, yayın ucuna gelindiğinde ise, baş parmak doğrulmaktadır. Orta parmak, baş parmağın karşısındadır, işaret parmağı ve yüzük parmak yuvarlak ve rahat bir şekilde yay çubuğunun üzerinde durmaktadır, serçe parmak ise yay vidasına parmak ucu ile dokunmaktadır. Topuktaki parmaklar ne fazla gevşek ne de fazla sıkı olmalıdır. Topukta çalınırken, parmaklar hafif kıvrık, yayın ucuna doğru gelindiğinde ise, parmaklar doğrulmalıdır. Yayın ilk yarısında, genelde serçe parmak yayın çubuğuna stresli bir şekilde dokunmaktadır. Serçe parmağın bu pozisyonu, diğer parmakların yay üzerindeki en doğal pozisyonu almalarını sağlamaktadır ve telin değiştirilmesi esnasındaki hareketleri de kolaylaştırmaktadır. Topukta çalma esnasında, serçe parmağın gergin olması, genelde onun zayıflığından, ya da yayın fazla ağır olmasından kaynaklanmaktadır.

Ses elde etme ve sağ elin hareketleri

Yayın kullanmasında karşılaşılan temel hatalar şunlardır:

- 1.Yayla tellerin arasındaki optimal temasın yeri tam ayarlanamadığında; öğrenci yayı, kemanın ses eşiğine yakın yada tuşe bölümüne yakın çekmektedir. Yayın tuşeye doğru kaydırmasının sebeplerinden bir tanesi de, kemanın çok aşağı indirilmesidir.
- 2.Yay çubuğunun kemanın tuşesine doğru fazla eğik olmaması veya tam tersi, ses eşiği tarafına fazla eğik olması. Bu durum yay çubuğunun tele sürtmesi durumunu yaratır.
- 3.Yaylama hızıyla yay baskısı arasında iyi bir koordinasyon kurulamaması.
- 4.Yayın tellerin üzerinde ses eşiğine paralel olarak hareket etmemesi.

Sağ kolun arka tarafa kaymasına izin vermemek gerekir. Bu durum genellikle, yayın öğrenciye büyük geldiği durumlarda öğrencinin yayı sonuna kadar çekmeye çalışmasından veya kemanın öne doğru biraz eğik olduğu durumlarda meydana gelir.

Elin en tipik ve en uygun pozisyonları şunlardır: Yay topuk kısmında çalınırken sağ el parmakları, sanki serçe parmak tarafına bakar gibi, hafif içe doğru yumuk (kıvrık) olmalıdır. Yayın orta bölgesinde, el ve ön kol kısmı tek bir hat oluşturmaktadır. Sağ elin hareketlerinden söz açıldığında, yeni keman çalmasını öğreten bir çok eğitimcilerin, kemanın doğru çalmasını sağlayacak , sağ elin pozisyonları hakkında doğru bilgilere sahip olmadıklarını belirtmemiz gerekir.

Yayın yönetilmesi esnasındaki hareketlerini aydınlatmak amacıyla, bir çok eğitimci (K.G. Mostras, G.Bekker), şu çok zekice yöntemi önermektedirler: öğretmen yayı tutmaktadır, öğrenci ise, hareketin bütün doğru orantılarının sağlanmasına dikkat ederek, elini yayın çubuğunun üzerinde gezdirmektedir. Böylece öğrencinin, daha önce edinmiş olduğu yay tutuş hatalarını, çok çabuk düzeltmesi sağlanmaktadır. Elini yay çubuğunun üzerinde gezdirerek eksersiz yapan öğrenci, yay sapını parmaklarıyla yumarak tutmaktan vazgeçer.Böylece yayı devamlı parmaklarını bükerek tutmasına yol açan, tutma refleksinden kurtulur ve tutuşu ve yayı yönetmekte özgürlük ve rahatlık kazanır.Yayı özgür ve rahat yönetmek için edinilen alışkanlıklar, çalıcı için olağanüstü önem taşımaktadır.

Kemancının hareketlerinde en küçük gerginliklerin bile dozu algılanması ve ayarlanması gerekir, çünkü keman tekniğinde serbestlik çok önemli rol oynamaktadır.

Kas gücünün en asgari derecesini, ancak kaslar tamamen serbest bırakıldığında anlarız. Sonuç olarak da, daha ilk baştan tamamen serbest bırakılması, enstrümanı çalmayla ilgili hareketlerde, gerektiğinde onların gerekli gücünü de devreye sokmak ve yönetmek içindir. Tellerin değiştirme sırasında, yayın yön değiştirilmesi ile omuz,kol ve elin hareketi örtüşmeyebilir.Bu yanlışlık, tel değiştirilirken, küçücük bir duraksamanın yardımıyla önlenir, çünkü o arada el ve yayın, diğer tel pozisyonunu alınmasına zaman yaratılır. Öğrencinin o an hangi telde çaldığına bakılarak, sağ elinin pozisyonuna dikkat etmesine hususunda uyarılmalıdır. Bir çok durumda öğrenci, yayla diğer tele geçiş yaparken, sağ kolunu daha önceki teli çalarken uygun olan çizgide bırakmaktadır. Omuz, ön kol, el ve yayın aynı çizgide olmasına dikkat edilmelidir.

Çok sık olarak, kemana ilk başlayan öğrencilerde, el hareketlerinin kötü koordinasyonu görülmektedir. Bir çok durumda, sağ veya sol el zamanından önce hareket eder.

Yayın yanlış bölümlenmesi de sıkça görülen bir durumdur. bunun sonucunda da, ses kalitesi bozulmaktadır.

Yeni başlayan keman öğrencileri, akort etmede yay basıncını ayarlayamazlar. Kötü seslerin çıkarılması, genelde yayın üzerine abartılarak, gereğinden güçlü basılmasından ve yay kılının keman tellerine dokunması gereken yerlerinin yanlış belirlenmesinden ileri gelmektedir.

Akor icrası için, ek bir çaba gerekmediğini , öğrenciye izah edilmeli. Onları çalma tekniği, üç veya dört sesli akorların iki alt sesini, yumuşak bir şekilde, yayın alt kısmıyla çalınışında gizlidir. Üsteki çift notalar, genelde diğer büyük kısımlardan daha enerjik bir tavırla çalınır ve bunun sonucunda canlı ve belirgin bir ses duyulması şarttır. Çalma esnasında elde edilen alışkanlıkların yok edilmesi, öğrencilerin büyük bir sinir enerjisi harcaması anlamına geldiğini unutmamalıyız. Daha zayıf ve dengelenmemiş sinir sistemine ait olan bazı öğrencilerde, eski alışkanlıkların yok edilme süreçleri, gayet sancılı tepkilere yol açabilir.

Öğrencilerin el pozisyonları ve çalma yöntemleriyle ilgilenirken, onun müzikal gelişimini, ses kalitesini, net vurgulama ve ritmik hazırlık çalışmalarını da ihmal etmemeliyiz. (Bıçkov 1979: 4-27)

III.BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Araştırmada alanyazın (literatür tarama) ve anket yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Evren

Araştırmanın evrenini 2005-2006 öğretim yılında Edirne Devlet Konservatuarı, Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümlerinin öğrenci ve öğretmenleri oluşturmaktadır.

Örneklem

Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde, örnekleme oluşturacak öğrencilerin evreni temsil edebilmesine dikkat edilmiştir. Edirne Devlet Konservatuarı, Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde keman çalmaya yeni başlayan öğrenciler ve keman öğretmenleri örneklem olarak seçilmiştir.

Örneklem gurubuna ait bilgiler

Örneklem gurubuna ait bilgiler aşağıdaki tablolarda Öğrenci gurubu ve öğretmen gurubu olarak iki ana başlıkta ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Öğrenci gurubuna ait bilgiler:

Tablo 1: Öğrenci anketi uygulanan okullar

OKUL ADI	ÖĞRENCİ SAYISI
Edirne Devlet Konservatuarı	8
Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	23
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü	29
TOPLAM	60

Tablo 2: Cinsiyet bilgileri

Soru1 - Cinsiyetiniz?	Değerlendirme Bölümü	
	Erkek	Kız
	22	38

Sonuç: Anket % 63 kız, % 37 erkek katılımcılar tarafından cevaplanmıştır.

Tablo 3: Mezuniyet bilgileri

Soru2 – Okulunuz aşağıdakilerden hangisidir?	Değerlendirme Bölümü			
	Devlet Konservatuvarı	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü	Diğer
	8	23	29	-

Sonuç: Katılımcıların mezun oldukları okul dağılımları % 13 Devlet Konservatuvarı, % 38 Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, % 49 Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü şeklinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: Yaş gurubu bilgileri

Soru 3 – Yaş gurubunuz?	Değerlendirme Bölümü			
	7-13	14-17	18-24	25 ve üzeri
	4	14	42	-

Sonuç: Katılımcıların yaş gurupları 7-13 yaş % 7, 14-17 yaş % 23, 18-24 yaş % 70, 25 ve üzeri yaş % 0 olarak dağılım göstermektedir.

Tablo 5: Keman eğitiminden önce alınan müzik eğitimi

Soru 4 – Keman eğitimine başlamadan önce müzik eğitimi aldınız mı?	Değerlendirme Bölümü	
	Evet	Hayır
	30	30

Sonuç: Ankete katılanların % 50 sinin keman eğitimine başlamadan önce müzik eğitimi aldığı, % 50 sinin müzik eğitimi almadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 6: Müzik eğitimini seçmede aile faktörü

Soru 5 - Müzik Eğitimini tercih etmenizde hangi faktörler belirleyici rol oynadı? a)Ailemin isteğiyle seçtim.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	8	11	13	12

Sonuç: Anket sonuçları%18 hiç, %25 az, %30 orta, %27çok, olarak dağılım göstermiştir.

Tablo 7: Müzik eğitimini seçmede öğretmen faktörü

Soru 5. Müzik Eğitimini tercih etmenizden hangi faktörler belirleyici rol oynadı?	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
b) Öğretmenimin isteğiyle seçtim.	14	5	14	14

Sonuç: Anket sonuçları %30 hiç, %11 az, %30 orta, %30 çok, olarak dağılım göstermiştir.

Tablo 8: Müzik eğitimini seçmede arkadaş faktörü

Soru 5 - Müzik Eğitimini tercih etmenizden hangi faktörler belirleyici rol oynadı?	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
c) Arkadaşımın tavsiyesiyle seçtim.	34	2	5	-

Sonuç: Anket sonuçları %83 hiç, %5 az, %12 orta, %0 çok, olarak dağılım göstermiştir.

Tablo 9: Müzik eğitimi seçmede kişinin kendi isteği

Soru 5 - Müzik Eğitimi tercih etmeniz de hangi faktörler belirleyici rol oynadı? d) Kendi isteğimle seçtim.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	4	54

Sonuç: Anket sonuçları %0hiç, %0 az, %7 orta %93 çok, olarak dağılım göstermiştir.

Tablo 10: Keman branşını seçmede aile faktörü

Soru 6 – Keman branşını tercih etmeniz de hangi faktörler belirleyici rol oynadı? a) Ailemin isteğiyle seçtim.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	5	12	10	6

Sonuç:Anket sonuçları %16 hiç, %36 az, %30 orta, %18 çok, olarak dağılım göstermiştir.

Tablo 11: Keman branşını seçmede öğretmen faktörü

Soru 6 – Keman branşını tercih etmenizden hangi faktörler belirleyici rol oynadı? b)Öğretmenimin isteğiyle seçtim.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	14	4	9	23

Sonuç: Anket sonuçları %28 hiç, %8 az, %18 orta, %46 çok, olarak dağılım göstermiştir.

Tablo 12: Keman branşını seçmede arkadaş faktörü

Soru 6 – Keman branşını tercih etmenizden hangi faktörler belirleyici rol oynadı? c)Arkadaşımın tavsiyesiyle seçtim.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	33	3	3	1

Sonuç: Anket sonuçları %82,5 hiç, %7,5 az, %7,5 orta, %2,5 çok, olarak dağılım göstermiştir.

Tablo 13: Keman branşını seçmede kişinin kendi isteği

Soru 6 – Keman branşını tercih etmenizdeki hangi faktörler belirleyici rol oynadı? d)Kendi isteğimle seçtim.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	3	4	8	39

Sonuç: Anket sonuçları %5,5 hiç, %7,5 az, %15 orta, %72 çok, olarak dağılım göstermiştir.

Öğretmen gurubuna ait bilgiler:

Tablo 14: Öğretmen anketi uygulanan okullar

OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
Edirne Devlet Konservatuvarı	3
Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	3
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü	4
TOPLAM	10

Tablo 15: Öğretmen gurubunun eğitim durumu bilgileri

Soru 1- Eğitiminiz?	Değerlendirme Bölümü			
	Doktora	Yüksek Lisans	Lisans	Diğer
	1	5	4	-

Sonuç: Ankete katılan öğretmenlerin eğitim durumları 1 doktora, 5 yüksek lisans, 4 lisans şeklinde dağılım göstermiştir.

Tablo 16: Öğretmen gurubunun mezun olduğu okul türü bilgileri

Soru 2 – Mezun olduğunuz okul?	Değerlendirme Bölümü			
	Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü	Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği	Devlet Konservatuarı	Diğer
	-	7	3	-

Sonuç: Ankete katılan öğretmenlerin ağırlıklı olarak Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü mezunu olduğu gözlenmektedir.

Tablo 17: Öğretmen gurubunun ana çalgısı

Soru 3 – Keman ana çalgınız mı?	Değerlendirme Bölümü	
	Evet	Hayır
	10	-

Sonuç: Ankete katılan öğretmenlerin hepsinin ana çalgısı kemandır.

Tablo 18: Öğretmen gurubunun keman öğretim yöntemlerine hakimiyet düzeyi

Soru 4- Keman öğretim yöntemlerine ilişkin ders aldınız mı?	Değerlendirme Bölümü	
	Evet	Hayır
	10	-

Sonuç: Ankete katılan öğretmenlerin hepsi keman öğretim yöntemlerine ilişkin ders almıştır.

Verilerin toplanması ve çözümü

Araştırmanın kuramsal verileri, alanyazın taraması yapılarak elde edilmiştir. Bu konuyla ilgili uzman görüşleri alınmıştır.(Öğretim görevlileri, keman öğretmenleri)

Edirne Devlet Konservatuarı, Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü'nde toplam 60 öğrenci, 10 öğretmene ulaşılmış ve anket yapılmıştır. Anket 20 Mart 2006-20 Nisan 2006 tarihleri arasında dağıtılmış ve toplanmıştır. 20 Nisan 2006 tarihinden sonra çözümlenmeye başlanmıştır. Çözümleme aşamasında veriler değerlendirme ölçeği kullanılarak SPSS istatistik programıyla sayısallaştırılmıştır. Anketler öğrenci gurubuna 14, öğretmen gurubuna 13 soru yöneltilerek oluşturulmuştur. Dört basamaklı seçeneklerden (hiç,az,orta, çok) kendilerine en uygun olanını seçmeleri istenmiştir. Elde edilen sonuçlar yüzdeler oranları hesaplanarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Kemana Yeni Başlayan Öğrencilerde Tutuş Problemlerinin Tespitine Yönelik Öğrenci Anketi Değerlendirmesi:

Bu bölümde ulaşılan bulgular alt problemlere göre gruplandırılarak verilmiştir.

1.Alt probleme yönelik bulgular ve yorumları:

Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde vücut pozisyonu ve keman tutuşunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Tablo 19: Çenelik ile ilgili hissedilen rahatsızlıklar

Soru 7 – Keman tutuşunuzla ilgili herhangi bir rahatsızlık hissediyormusunuz? a)Çenelikle ilgili rahatsızlık hissediyorum.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	23	18	6	2

Sonuç: Anket sonuçları %47 hiç, %37 az, %12 orta, %4 çok, olarak dağılım göstermiştir. Anket sonuçlarına göre öğrenciler keman tutuşta çenelikle ilgili rahatsızlık hissetmemektedir.

Tablo 20: Omuzluk (yastık) ile ilgili hissedilen rahatsızlıklar

Soru 7 – Keman tutuşunuzla ilgili herhangi bir rahatsızlık hissediyormusunuz? b)Omuzluk (yastık) ile ilgili rahatsızlık hissediyorum.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	23	18	4	5

Sonuç: Anket sonuçları %46 hiç, %36 az, %8orta, %10çok, olarak dağılım göstermiştir. Anket sonuçlarına göre öğrenciler keman tutuşta omuzluk (yastık) ile ilgili rahatsızlık hissetmemektedir.

Tablo 21: Tel yüksekliği ve eşik ayarından hissedilen rahatsızlıklar

Soru 7 – Keman tutuşunuzla ilgili herhangi bir rahatsızlık hissediyormusunuz? c)Tel yüksekliği ve eşik ayarı beni rahatsız ediyor.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	32	5	6	3

Sonuç: Anket sonuçları %70 hiç, %10 az, %12 orta, %6 çok, olarak dağılım göstermiştir. Anket sonuçlarına göre öğrenciler keman tutuşta tel yüksekliği ve eşik ayarı ile ilgili rahatsızlık hissetmemektedir.

Tablo 22:Keman tutuşu ile ilgili hissedilen rahatsızlıklar (diğer)

Soru 7 – Keman tutuşunuzla ilgili herhangi bir rahatsızlık hissediyormusunuz? d)Diğer	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	-	-

Sonuç: Yapılan ankette bu şıkta görüş bildiren öğrenci bulunmamaktadır.

Tablo 23:Keman eğitiminde karşılaşılan bedensel yorgunluk

Soru 8 – Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız? a) Bedensel yorgunluk.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	12	18	10	9

Sonuç: Anket sonuçları %25 hiç, %37 az, %20 orta, %18 çok, olarak dağılım göstermektedir. Keman eğitimine başlandığında bedensel yorgunluk dikkate alınması gereken bir problemdir.

Tablo 24: Keman eğitiminde karşılaşılan el ve parmak ağrıları

Soru 8 – Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız? b)El ve parmak ağrıları.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	13	17	15	7

Sonuç:Anket sonuçları %25 hiç, %33 az, %29 orta, %13 çok, şeklinde dağılım göstermektedir. Keman eğitimine başlandığında el ve parmak ağrıları dikkate alınması gereken bir problemdir.

Tablo 25: Keman eğitiminde karşılaşılan kola yayılan boyun ağrıları

Soru 8 – Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız? c)Kola yayılan boyun ağrıları.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	14	15	8	14

Sonuç: Anket sonuçları %27 hiç, %30 az, %16 orta, %27 çok, olarak dağılım göstermektedir. Keman eğitimine başlandığında kola yayılan boyun ağrıları dikkate alınması gereken bir problemdir.

Tablo 26: Keman eğitiminde karşılaşılan omuz ve sırt ağrıları

Soru 8 – Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız? d)Omuz ve sırt ağrıları.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	9	13	11	22

Sonuç:Anket sonuçları %16 hiç, %24 az, %20 orta, % 40 çok, olarak dağılım göstermektedir. Keman eğitimine başlandığında omuz ve sırt ağrıları dikkate alınması gereken bir problemdir.

Tablo 27: Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemler

Soru 9 – Keman eğitimine yeni başladığınızda en çok hangi teknik tutuş problemiyle karşılaştınız? a)Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	24	16	6	-

Sonuç:Anket sonuçları %52 hiç, %35 az, %13 orta, %0 çok, olarak dağılım göstermiştir. Keman eğitimine yeni başlandığında kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemler önemli ölçüde yaşanmamaktadır.

Tablo 28: Keman eğitiminde karşılaşılan teknik tutuş problemleri (sol el)

Soru 9 – Keman eğitimine yeni başladığınızda en çok hangi teknik tutuş problemiyle karşılaştınız? b)Sol el tutuşu ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	15	22	8	8

Sonuç: Anket sonuçları %28 hiç, %42 az, %15 orta,%15 çok, şeklinde dağılım göstermektedir. Keman eğitimine yeni başladığında sol el problemleri tespit edilerek en kısa sürede çözümlenmelidir.

Tablo 29: Keman eğitiminde karşılaşılan teknik tutuş problemleri (sağ el)

Soru 9 – Keman eğitimine yeni başladığınızda en çok hangi teknik tutuş problemiyle karşılaştınız? c)Sağ el tutuşu ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	13	19	9	19

Sonuç: Anket sonuçları %21 hiç, %32 az, %15 orta, %32 çok, şeklinde dağılım göstermiştir. . Keman eğitimine yeni başladığında sağ el problemleri tespit edilerek en kısa sürede çözümlenmelidir.

Tablo 30: Keman eğitiminde karşılaşılan teknik tutuş problemleri (diğer)

Soru 9 – Keman eğitimine yeni başladığınızda en çok hangi teknik tutuş problemiyle karşılaştınız? d)Diğer.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	-	-

Sonuç: Yapılan ankette bu şıkta görüş bildiren öğrenci bulunmamaktadır.

Tablo 31:Omuz yapısından kaynaklanan problemler

Soru 10 – Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? a)Omuz yapısından kaynaklanan problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	33	10	2	-

Sonuç: Anket sonuçları %73 hiç, %22 az, %5 orta, %0 çok, şeklinde dağılım göstermiştir. Kemanın omuza yerleştirilmesinde omuz yapısından kaynaklanan problemler önemli yer tutmamaktadır.

Tablo 32: Boyun yapısından kaynaklanan problemler

Soru 10 – Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? b) Boyun yapısı ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	36	7	2	-

Sonuç: Anket sonuçları %78 hiç, %15 az, %7 orta, %0 çok, şeklinde dağılım göstermiştir. Kemanın omuza yerleştirilmesinde boyun yapısından kaynaklanan problemler önemli yer tutmamaktadır.

Tablo 33: Omuzluk (yastık) seçiminden kaynaklanan problemler

Soru 10 – Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? c) Yastık seçimi ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	17	18	12	4

Sonuç: Anket sonuçları %34 hiç, %35 az, %24 orta, %7 çok, şeklinde dağılım göstermiştir. Kemanın omuza yerleştirilmesinde problem yaşamamak için yastık seçimine dikkat edilmelidir.

Tablo 34: Çenelik seçiminden kaynaklanan problemler

Soru 10 – Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? d)Çenelik seçimi ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	24	12	9	1

Sonuç: Anket sonuçları %52 hiç, %26 az %20 orta, %2 çok, olarak dağılım göstermiştir. Kemanın omuza yerleştirilmesinde problem yaşamamak için çenelik seçimine dikkat edilmelidir.

2. Alt probleme yönelik bulgular ve yorumları

Sol elin pozisyonunda ve hareketlerinde karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Tablo 35: Sol elin keman üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler

Soru 11 – Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemle karşılaşıyorsunuz? a)Sol elin keman üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	23	21	5	1

Sonuç: Anket sonuçları %46 hiç, %42 az, %10 orta, %2 çok, olarak dağılım göstermiştir. Sol el tutuşunda sol elin keman üzerinde doğru konumlandırılmasına dikkat edilmelidir.

Tablo 36: Parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler

Soru 11 – Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemle karşılaşıyorsunuz? b)Parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	23	17	10	-

Sonuç: Anket sonuçları %46 hiç, %34 az, %20 orta, %0 çok, olarak dağılım göstermiştir. Sol el tutuşunda parmakların tuşe üzerinde doğru konumlandırılmasına dikkat edilmelidir.

Tablo 37: Sol kol dirsek ve bileğin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler

Soru 11 – Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemle karşılaşıyorsunuz? c)Sol kol dirsek ve bileğin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	17	17	9	6

Sonuç: Anket sonuçları %35 hiç, %35 az, %18 orta, %12 çok, olarak dağılım göstermiştir. Sol el tutuşunda sol kol dirsek ve bileğin doğru konumlandırılmasına dikkat edilmelidir.

Tablo 38: Sol el tutuşu ile ilgili karşılaşılan diğer problemler

Soru 11 – Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemle karşılaşıyorsunuz? d)Diğer.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	-	-

Sonuç: Yapılan ankette bu şıkta görüş bildiren öğrenci bulunmamaktadır.

Tablo 39: Entonasyon problemi ile tutuş bağlantısı

Soru 14 – Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama) problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz? a)Entonasyon problemi tutuş ile doğrudan bağlantılıdır.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	7	11	23	10

Sonuç: Anket sonuçları %14 hiç, %21 az, %45 orta, %20 çok, olarak dağılım göstermiştir. Entonasyon problemi çalgı tutuşla doğrudan bağlantılıdır.

Tablo 40: Entonasyon problemi ile sol el bağlantısı

Soru 14 – Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama) problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz? b)Entonasyon problemi sol elin doğru konumlandırılması ile doğrudan bağlantılıdır.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	3	5	19	24

Sonuç: Anket sonuçları %6 hiç, %10 az, %37 orta, %47 çok, olarak dağılım göstermiştir. Entonasyon problemi sol elin doğru konumlandırılması ile doğrudan bağlantılıdır.

Tablo 41: Entonasyon problemi ile müziksel işitme bağlantısı

Soru 14 – Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama) problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz? c)Entonasyon problemi sadece müziksel işitme ile bağlantılı bir problemdir.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	2	6	23	19

Sonuç:Anket sonuçları %4 hiç, %12 az, %26 orta, %38 çok, olarak dağılım göstermiştir. Entonasyon problemi müziksel işitme ile bağlantılı bir problemdir.

Tablo 42: Entonasyon problemi ile tutuş ve müziksel işitme bağlantısı

Soru 14 – Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama) problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz? d)Entonasyon problemi ancak iyi bir müziksel işitme yeteneği ve doğru bir tutuşla aşılabılır.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	1	6	17	32

Sonuç:Anket sonuçları %2 hiç, %11 az, %30 orta %57 çok, olarak dağılım göstermiştir. Entonasyon problemi ancak iyi bir müziksel işitme yeteneği ve doğru bir tutuşla aşılabılır.

3. Alt probleme yönelik bulgular ve yorumları:

Sağ elin pozisyonunda ve hareketlerinde (yay hareketleri) karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Tablo 43: Sağ kol, dirsek, bilek ve elin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler

Soru 12 – Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? a)Sağ kol, dirsek, bilek ve elin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	20	11	10	7

Sonuç: Anket sonuçları %42 hiç, %23 az, %21 orta, %14 çok, şeklinde dağılım göstermiştir.Sağ el tutuşunda sağ kol dirsek ve bileğin doğru konumlandırılmasına dikkat edilmelidir.

Tablo 44: Yay tutuşu ile ilgili problemler

Soru 12 – Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? b)Yay tutuşu ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	18	18	16	3

Sonuç: Anket sonuçları %33 hiç, %33 az, %29 orta, %5 çok, olarak dağılım göstermiştir. Sağ el tutuşunda yay tutuşu ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 45: Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler

Soru 12 – Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? c)Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	15	21	13	3

Sonuç:Anket sonuçları %29 hiç, %40 az, %25 orta, %6 çok, olarak dağılım göstermiştir. Sağ el tutuşunda yayın doğru kullanımı ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 46: Sağ el tutuşu ile ilgili karşılaşılan problemler (diğer)

Soru 12 – Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? d)Diğer.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	-	-

Sonuç: Yapılan ankette bu şıkta görüş bildiren öğrenci bulunmamaktadır.

Tablo 47: Çalgı ebadının yanlış seçilmesi

Soru 13 – Keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığını düşünüyorsunuz? a)Çalgı ebadının yanlış seçilmesi.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	10	11	14	8

Sonuç:Anket sonuçları %23 hiç, %25 az, %33 orta, %19 çok, olarak dağılım göstermiştir. Keman tutuş problemleri yaşanmasında çalgı ebadının yanlış seçilmesi önemli bir etkindir.

Tablo 48: Keman tutuş problemleri yaşanmasında ilk derslerin önemi

Soru 13 – Keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığını düşünüyorsunuz? b)İlk derslerde karşılaşılan problemlerin önemsenmemesi.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	6	7	15	26

Sonuç: Anket sonuçları %11 hiç, %13 az, %28 orta, %48 çok, olarak dağılım göstermiştir. İlk derslerde karşılaşılan problemler tespit edilmeli ve mutlaka çözümlenmelidir.

Tablo 49: Bedensel yapının çalgı çalmaya etkisi

Soru 13 – keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığını düşünüyorsunuz? c)Bedensel yapının çalgı çalmaya müsait olmaması.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	14	7	6	17

Sonuç:Anket sonuçları %33 hiç, %16 az, %13 orta, %38 çok, olarak dağılım göstermiştir. Keman tutuş problemleri yaşanmasında bedensel yapının çalgı çalmaya elverişli olup olmaması önemli bir etkidir.

Tablo 50:Keman tutuş problemleri yaşanmasında dikkatsizlik faktörü

Soru 13 – keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığını düşünüyorsunuz? d)Dikkatsizlik.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	5	14	17	15

Sonuç:Anket sonuçları %10 hiç, %27 az, %33 orta, %30 çok, olarak dağılım göstermiştir. Keman tutuş problemleri yaşanmasında dikkatsizlik önemli bir etkidir.

Kemana yeni başlayan öğrencilerde tutuş problemlerinin tespitine yönelik öğretmen anketi değerlendirmesi:

4. Alt probleme yönelik bulgular ve yorumları

Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde karşılaşılan duruş, tutuş problemleri ve çözümüne yönelik keman öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

Tablo 51: Keman derslerinde gözlemlenen sırt ve bel ağrıları

Soru 5 – Keman dersinde öğrencilerinizde hangi fizyolojik rahatsızlıkları gözlemliyorsunuz? a)Sırt ve bel ağrısı.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	2	5	2	1

Sonuç: Anket sonuçları %20 hiç, %50 az, %20 orta, %10 çok, olarak dağılım göstermiştir. Sırt ve bel ağrıları keman öğretim elemanları tarafından sık gözlenmektedir.

Tablo 52: Keman dersinde gözlemlenen kol ve boyun ağrıları

Soru5 – Keman dersinde öğrencilerinizde hangi fizyolojik rahatsızlıkları gözlemliyorsunuz? b)kol ve boyun ağrısı.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	3	5	2

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %30 az, %50 orta, %20 çok, olarak dağılım göstermiştir. Kol ve boyun ağrıları keman öğretim elemanları tarafından sık gözlenmektedir.

Tablo 53: Keman dersinde gözlemlenen bilek ve parmak ağrıları

Soru 5 – Keman dersinde öğrencilerinizde hangi fizyolojik rahatsızlıkları gözlemliyorsunuz? c)Bilek, parmak ağrısı.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	2	5	2	1

Sonuç: Anket sonuçları %20 hiç, %50 az, %20 orta, %10 çok, olarak dağılım göstermiştir. Bilek ve parmak ağrıları keman öğretim elemanları tarafından az gözlenmektedir.

Tablo 54: Keman dersinde gözlemlenen genel bedensel yorgunluk

Soru 5 – Keman dersinde öğrencilerinizde hangi fizyolojik rahatsızlıkları gözlemliyorsunuz? d)Genel bedensel yorgunluk.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	2	5	2	1

Sonuç: Anket sonuçları %20 hiç, %50 az, %20 orta, %10 çok, olarak dağılım göstermiştir. Genel bedensel yorgunluk keman öğretim elemanları tarafından az gözlenmektedir.

Tablo 55: Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili öğretmen görüşleri

Soru 6 – Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde en çok hangi teknik tutuş problemleriyle karşılaşıyorsunuz? a)Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	1	3	3	3

Sonuç: Anket sonuçları %10 hiç, %30 az, %30 orta, %30 çok, olarak dağılım göstermiştir. Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 56: Sol el tutuşu ile ilgili öğretmen görüşleri

Soru 6 – Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde en çok hangi teknik tutuş problemleriyle karşılaşıyorsunuz? b)Sol el tutuşu ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	1	2	2	5

Sonuç: Anket sonuçları %10 hiç, %20 az, %20 orta, %50 çok, olarak dağılım göstermiştir. Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde sol el tutuşu ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 57: Sağ el tutuşu ile ilgili öğretmen görüşleri

Soru 6 – Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde en çok hangi teknik tutuş problemleriyle karşılaşıyorsunuz? c)Sağ el tutuşu ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	1	5	4

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %10 az, %50 orta, %40 çok, olarak dağılım göstermektedir. Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde sağ el tutuşu ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 58: Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde teknik tutuş problemleriyle ilgili görüşler (diğer)

Soru 6–Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde en çok hangi teknik tutuş problemleriyle karşılaşıyorsunuz? d)Diğer.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	-	-

Sonuç: Yapılan ankette bu şıkta görüş bildiren öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 59: Omuz yapısından kaynaklanan problemler hakkında öğretmen görüşleri

Soru 7 – Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz. a) omuz yapısından kaynaklanan problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	1	3	5	1

Sonuç: Anket sonuçları %10 hiç, %30 az, %50 orta, %10 çok, olarak dağılım göstermektedir. Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili omuz yapısından kaynaklanan problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 60: Boyun yapısından kaynaklanan problemler hakkında öğretmen görüşleri

Soru 7 – Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz. b) Boyun yapısı ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	1	4	4	1

Sonuç: Anket sonuçları %10 hiç, %40 az, %40 orta, %10 çok, olarak dağılım göstermektedir. Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili boyun yapısından kaynaklanan problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 61: Yastık seçimiyle ilgili problemler hakkında öğretmen görüşleri

Soru 7 – Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz. c)Yastık seçimi ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	1	5	4

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %10 az, %50 orta, %40 çok, olarak dağılım göstermektedir. Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili yastık seçiminden kaynaklanan problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 62: Çenelik seçimi ile ilgili problemler hakkında öğretmen görüşleri

Soru 7 – Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz. d)Çenelik seçimi ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	3	2	5

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %30 az, %20 orta, %50 çok, olarak dağılım göstermektedir. Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili çenelik seçiminden kaynaklanan problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 63: Sol elin keman üzerinde konumlandırılması hakkında öğretmen görüşleri

Soru 8 – Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? a)Sol elin keman üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	5	5

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %50 orta, %50 çok, olarak dağılım göstermektedir. Sol elin keman üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 64: Parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması ile ilgili öğretmen görüşleri

Soru 8 – Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? b)parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	1	4	5

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %10 az, %40 orta, %50 çok, olarak dağılım göstermektedir. Parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 65: Sol kol, dirsek ve bileğin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler hakkında öğretmen görüşleri

Soru 8 – Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? c)Sol kol, dirsek ve bileğin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	1	6	3

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %10 az, %60 orta, %30 çok, olarak dağılım göstermektedir. Sol kol, dirsek ve bileğin doğru konumlandırılması ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 66: Sol el tutuşu ile ilgili öğretmenlerin görüşleri (diğer)

Soru 8 – Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? d)Diğer.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	-	-

Sonuç: Yapılan ankette bu şıkta görüş bildiren öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 67: Sağ kol, dirsek, bilek ve elin doğru konumlandırılması ile ilgili öğretmen görüşleri

Soru 9 - Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? a)Sağ kol, dirsek, bilek ve elin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	1	6	3

Sonuç:Anket sonuçları %0 hiç, %10 az, %60 orta, %30 çok, olarak dağılım göstermektedir.

Tablo 68: Yay tutuşu ile ilgili problemler

Soru 9 - Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? b)Yay tutuşu ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	6	4

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %60 orta, %40 çok, olarak dağılım göstermektedir. Yay tutuşu ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 69: Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler

Soru 9 - Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? c)Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	2	8

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %20 orta, %80 çok, olarak dağılım göstermektedir. Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

Tablo 70:Sağ el tutuşu ile ilgili öğretmen görüşleri (diğer)

Soru 9 - Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz? d)Diğer.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	-	-

Sonuç: Yapılan ankette bu şıkta görüş bildiren öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 71:Çalgı seçimi konusunda parmak yapısının önemi

Soru 10 – Öğrencinize çalgı seçimi konusunda hangi kriterleri daha çok dikkate alıyorsunuz? a)Parmak yapısı(uzunluk, kısalık v.b.)	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	2	8

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %20 orta, %80 çok, olarak dağılım göstermektedir. Öğretmenler çalgı seçimi yaparken öğrencilerin parmak yapılarını dikkate almaktadır.

Tablo 72: Çalgı seçimi konusunda kol yapısı ve uzunluğunun önemi

Soru 10 – Öğrencinize çalgı seçimi konusunda hangi kriterleri daha çok dikkate alıyorsunuz? b)Kol yapısı ve uzunluğu.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	1	9

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %10 orta, %90 çok, olarak dağılım göstermektedir. Öğretmenler çalgı seçimi yaparken öğrencilerin kol yapısı ve uzunluğunu dikkate almaktadır.

Tablo 73: Çalgı seçimi konusunda boyun ve omuz yapısının önemi

Soru 10 – Öğrencinize çalgı seçimi konusunda hangi kriterleri daha çok dikkate alıyorsunuz? c)Boyun ve omuz yapısı.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	3	3	4

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %30 az, %30 orta, %40 çok, olarak dağılım göstermektedir. Öğretmenler çalgı seçimi yaparken öğrencilerin boyun ve omuz yapısını dikkate almaktadır.

Tablo 74: Çalgı seçimi konusunda vücudun genel durumunun önemi

Soru 10 – Öğrencinize çalgı seçimi konusunda hangi kriterleri daha çok dikkate alıyorsunuz? d)vücudun genel durumu.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	5	4	1

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %50 az, %40 orta, %10 çok, olarak dağılım göstermektedir. Öğretmenler çalgı seçimi yaparken vücudun genel yapısını dikkate almaktadır.

Tablo 75:Çalgı ebadının seçimi hakkında öğretmen görüşleri

Soru 11 – Keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığına inanıyorsunuz? a)Çalgı ebadının yanlış seçilmesi.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	2	8

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %20 orta, %80 çok, olarak dağılım göstermektedir. Keman tutuş problemleri yaşanmasında çalgı ebadının yanlış seçilmesinin etkisi vardır.

Tablo 76: Keman tutuş problemleri yaşanmasında ilk derslerin önemi hakkında öğretmen görüşleri

Soru 11 – Keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığına inanıyorsunuz? b)İlk derslerde karşılaşılan problemlerin önemsenmemesi.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	4	6

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %40 orta, %60 çok, olarak dağılım göstermektedir. Keman tutuş problemleri yaşanmasında ilk derslerde karşılaşılan problemlerin önemsenmemesi etkili olmaktadır.

Tablo 77: Keman tutuş problemleri yaşanmasında bedensel yapının önemi

Soru 11 – Keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığına inanıyorsunuz? c)Bedensel yapının çalgı çalmaya elverişli olmaması.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	4	3	3

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %40 az, %30 orta, %30 çok, olarak dağılım göstermektedir. Keman tutuş problemleri yaşanmasında bedensel yapının çalgı çalmaya elverişli olmaması etkili olmaktadır.

Tablo 78: Keman tutuş problemleri yaşanmasında dikkatsizlik faktörü hakkında öğretmen görüşleri

Soru 11 – Keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığına inanıyorsunuz? d)Dikkatsizlik.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	4	6

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %40 orta, %60 çok, olarak dağılım göstermektedir. Keman tutuş problemleri yaşanmasında dikkatsizlik önemli bir etkindir.

Tablo 79: Entonasyon problemi ile tutuş bağlantısı hakkında öğretmen görüşleri

Soru 12 – Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama) problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz? a) Entonasyon problemi tutuş ile doğrudan bağlantılıdır.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	--	-	10

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %0 orta, %100 çok, olarak dağılım göstermektedir.

Tablo 80: Entonasyon problemi ile sol el tutuşu bağlantısı hakkında öğretmen görüşleri

Soru 12 – Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama) problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz? b) Entonasyon problemi sol elin doğru konumlandırılması ile doğrudan bağlantılıdır.	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	3	7

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %30 orta, %70 çok, olarak dağılım göstermektedir.

Tablo 81: Entonasyon problemi ile müziksel işitme bağlantısı hakkında öğretmen görüşleri

<p>Soru 12 – Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama)problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz?</p> <p>c)Entonasyon problemi sadece müziksel işitme ile doğrudan bağlantılıdır.</p>	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	4	4	2	-

Sonuç: Anket sonuçları %40 hiç, %40 az, %20 orta, %0 çok, olarak dağılım göstermektedir.

Tablo 82: Entonasyon problemi ile müziksel işitme ve tutuş bağlantısı hakkında öğretmen görüşleri

<p>Soru 12 – Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama)problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz?</p> <p>d)Entonasyon problemi ancak iyi bir müziksel işitme yeteneği ve doğru bir tutuşla aşılabılır.</p>	Değerlendirme Bölümü			
	Hiç	Az	Orta	Çok
	-	-	4	6

Sonuç: Anket sonuçları %0 hiç, %0 az, %30 orta, %70 çok, olarak dağılım göstermektedir.

V.BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrencilere yönelik sonuçlar

- 1- Müzik eğitimini tercih etmede ailenin ve öğretmenin isteği öğrenciyi etkilemektedir. Arkadaşlarının tavsiyeleri bu seçimde etkileyici bir faktör değildir.
- 2-Öğrencilerin müzik eğitimini tercih etmede kendi isteklerini diğer seçeneklerden daha fazla dikkate aldıkları gözlemlenmektedir.
- 3-Çalgı seçiminde ailenin tavsiyesi ve öğretmenin tavsiyesi etkileyici rol oynamaktadır.Arkadaşlarının tavsiyeleri bu seçimde etkileyici faktör değildir.
- 4-Öğrenciler keman branşını seçmede kendi isteklerini daha fazla dikkate almaktadır.
- 5-Çenelikle ilgili rahatsızlık hissetme oranı oldukça düşüktür. Çenelik seçimi çalgı tutuşunda önemli bir rahatsızlık oluşturmamaktadır.
- 6-Omuzluk(yastık) ile ilgili rahatsızlık hissetme oranı oldukça düşüktür. Omuzluk seçimi çalgı tutuşunda önemli bir rahatsızlık oluşturmamaktadır.
- 7-Öğrencilerin büyük bir bölümü tel yüksekliği ve eşik ayarından rahatsızlık duymamaktadır.
- 8-Keman eğitimine yeni başladığında bedensel yorgunluk hissedilmektedir.
- 9-Öğrencilerin büyük bir bölümü el ve parmak ağrılarından rahatsızlık duymaktadır. El ve parmak ağrıları keman tutuş problemlerini işaret etmektedir.
- 10-Öğrencilerin büyük bir bölümü kola yayılan boyun ağrılarından rahatsızlık duymaktadır. Kola yayılan boyun ağrıları keman tutuş problemlerini işaret etmektedir.
- 11-Öğrencilerin büyük bir bölümü omuz ve sırt ağrılarından rahatsızlık duymaktadır. Omuz ve sırt ağrıları, kemana yeni başlayan öğrencilerin en çok karşılaştıkları fizyolojik rahatsızlıktır.
- 12-Öğrenciler sağ el tutuş problemleriyle sol el tutuş problemlerine oranla daha fazla karşılaşmaktadırlar.
- 13-Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemler çoğunlukla omuz yapısı, boyun yapısı ve hatalı yastık seçiminden kaynaklanmaktadır.
- 14-Sol el tutuşu ile ilgili en çok, sol kol, dirsek ve bileğin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler yaşanmaktadır.

15-Sağ el tutuşu ile ilgili en çok yay tutuşu ve yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler yaşanmaktadır.

16-Keman tutuş problemleri yaşanmasında, çalgı ebadının yanlış seçilmesi, vücut yapısının çalgı çalmaya müsait olmaması, ilk derslerde karşılaşılan problemlerin önemsenmemesi ve dikkatsizlik faktörleri etkili olmaktadır.

17-Entonaston problemi ancak iyi bir müziksel işitme yeteneği ve doğru bir tutuşla aşılabılır.

Öğretmenlere yönelik sonuçlar

1-Keman derslerinde en çok karşılaşılan fizyolojik problem kol ve boyun ağrısıdır.

2-Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde sağ el tutuşu ile ilgili problemler sol el tutuşu ile ilgili problemlere oranla daha fazla görülmektedir.

3-Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemlerle sık karşılaşılmaktadır.

4-Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemlerin yaşanmasında omuz ve boyun yapısının keman çalmaya müsait olup olmamasının yanı sıra yastık ve çenelik seçimi de önemli rol oynamaktadır.

5-Kemana yeni başlayan öğrencilerde sol elin keman üzerinde doğru konumlandırılmaması, parmakların tuşe üzerinde doğru konumlandırılmaması ve sol kol ,dirsek ve bileğin doğru konumlandırılmaması sıkça karşılaşılan problemlerdir.

6-Sağ elde en çok yayın doğru kullanımı ile ilgili problemlerle karşılaşılmaktadır.

7-Keman öğretmenleri çalgı seçimi yaparken parmak yapısı, kol yapısı ve uzunluğu, omuz ve boyun yapısı gibi kriterleri dikkate almaktadırlar.

8-Keman tutuş problemleri yaşanmasında, çalgı ebadının yanlış seçilmesi, vücut yapısının çalgı çalmaya müsait olmaması, ilk derslerde karşılaşılan problemlerin önemsenmemesi ve dikkatsizlik faktörleri etkili olmaktadır.

9-Entonasyon problemi keman tutuşla doğrudan bağlantılıdır.

10-Entonaston problemi ancak iyi bir müziksel işitme yeteneği ve doğru bir tutuşla aşılabılır.

Araştırmaya yönelik neriler

Keman ğretmenleri kemana yeni başlayan öğrencilerde karşılaşılan teknik tutuş problemlerini iyi gözlemleyerek ilk derslerden itibaren her problem üzerinde titizlikle durarak çözüme kavuşturmayı amaçlamalıdır. Bu problemlerin ileride öğrencinin alııcılık hayatını olumsuz etkileyebileceği anlatılarak ğrencilerinde bu problemlerin bilincine varması sağlanmalıdır.

Araştırmacılara yönelik neriler

Keman çalmaya yeni başlayan öğrenciler üzerinde yapılacak çalışmaların daha geniş bir evrende incelenmesi daha detaylı ve kesin sonuçlar elde edilmesini sağlayacaktır. Bu alanda yapılan çalışmaların azlığı göz önüne alındığında, yapılan her çalışma, tespit edilen her problem keman ğretim yöntemlerine yeni katkılar sağlayacak ve daha başarılı sonuçlar elde edilmesini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

BIYÇKOV V.D. (1979) *Kemana Başlayanlarda Tipik El ve Çalma Bozuklukları*, Çeviren: Ferihan ATASOY, Moskova S.S.C.B.Kültür Bakanlığı Sanat ve Kültür Eğitimi Birlik Melodik Kabinesi.

GÖBELEZ C. (1996) *Çalgılar Dünyasında Keman*, Liszt Müzikevi Yayınları.

MOTROS K.G. (1960) *Keman Eğitimi Metodları Derlemeleri*, Moskova.

SINCLAIR J. (1987) *Collins Cobuild Collins Birmingham University International Language Database English Language Dictionary*, Çeviren: Canan GÜNAY, Collins Publishers

ULUÇ M.Ö. (2000) *Müzik İşaretleri ve Terimleri Sözlüğü*, Yurt Renkleri Yayınevi

YAMPOLSKY A.İ. (1960) *Parmakların Hazırlanması ve Tellerin Üzerine Yerleştirilmesi Keman Çalma Metodları Derlemeleri*, Moskova.

YANKELEVİÇ Y.İ. (1968) *Kemancının Başlangıç Pozisyonu*, Moskova

EKLER

KEMANA YENİ BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERDE TUTUŞ PROBLEMLERİNİN TESPİTİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ ANKETİ

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat dalında yürütülmekte olan “Kemana Yeni Başlayan Öğrencilerde Tutuş Problemleri ve Çözüm Önerileri” konulu Yüksek Lisans düzeyinde bir araştırma kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla anket çalışmasına gerek duyulmuştur. Bu çalışma keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerin karşılaştıkları teknik tutuş problemlerini tespit etmeyi ve bu güçlüklerin çözümlenmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayacaktır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır. Anketle ilgili vereceğiniz bilgiler bu yüksek lisans araştırması dışında hiçbir yerde kesinlikle kullanılmayacaktır.

Katkılarınız için teşekkür eder saygılar sunarım.

Erdem GÜNAY
Trakya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Sanat Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Lütfen aşağıdaki soruları sizce önemli olan seçenekler doğrultusunda işaretleyiniz

1. Cinsiyetiniz E K

2. Okulunuz aşağıdakilerden hangisidir?

- Devlet Konservatuarı
- Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
- Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü
- Diğer (lütfen belirtiniz).....

8. Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız?

- a) Bedensel yorgunluk ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 b)El ve parmak ağrıları ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 c)Kola yayılan boyun ağrıları ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 d)Omuz ve sırt ağrıları ()Hiç () Az() Orta ()Çok

9. Keman eğitimine yeni başladığınızda en çok hangi teknik tutuş problemleriyle karşılaştınız?

- a) Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 b) Sol el tutuşu ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok c)
 c) Sağ el tutuşu ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok d)
 d)Diğer(lütfen belirtiniz)..... ()Hiç () Az() Orta ()Çok

10. Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz?

- a) Omuz yapısından kaynaklanan problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 b) Boyun yapısı ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 c)Yastık seçimi ile ilgili ve yastıktan kaynaklanan problemler ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 d) Çenelik seçimi ile ilgili ve çenelikten kaynaklanan problemler ()Hiç () Az() Orta ()Çok

11. Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz?

- a) Sol elin keman üzerine konumlandırılması
ile ilgili problemler. () Hiç () Az () Orta () Çok
- b) Parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması
ile ilgili problemler () Hiç () Az () Orta () Çok
- c) Sol kol dirsek ve bileğinin doğru
konumlandırılması ile ilgili problemler () Hiç () Az () Orta () Çok
- d) Diğer (lütfen belirtiniz)..... () Hiç () Az () Orta () Çok

12. Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz?

- a) Sağ kol, dirsek, bilek ve elin doğru
konumlandırılması ile ilgili
problemler. () Hiç () Az () Orta () Çok
- b) Yay tutuşu ile ilgili problemler. () Hiç () Az () Orta () Çok
- c) Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler. () Hiç () Az () Orta () Çok
- d) Diğer (lütfen belirtiniz)..... () Hiç () Az () Orta () Çok

13. Keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığını düşünüyorsunuz ?

- a) Çalgı ebadının yanlış seçilmesi. () Hiç () Az () Orta () Çok
- b) İlk derslerde karşılaşılan problemlerin
önemsenmemesi. () Hiç () Az () Orta () Çok
- c) Bedensel yapının çalgı çalmaya müsait olmaması. () Hiç () Az () Orta () Çok
- d) Dikkatsizlik. () Hiç () Az () Orta () Çok

14. Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama) problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz?

- a) Entonasyon problemi tutuş ile doğrudan bağlantılıdır. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- b)Entonasyon problemi sol elin doğru konumlandırılması ile doğrudan bağlantılıdır. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- c)Entonasyon problemi sadece müziksel işitme ile bağlantılı bir problemdir. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- d)Entonasyon problemi ancak iyi bir müziksel işitme yeteneği ve doğru bir tutuşla aşılabilir. ()Hiç () Az() Orta ()Çok

Katkılarınız için teşekkür ederim.

**KEMANA YENİ BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERDE TUTUŞ PROBLEMLERİNİN
TESPİTİNE
YÖNELİK ÖĞRETMEN ANKETİ**

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat dalında yürütülmekte olan “Kemana Yeni Başlayan Öğrencilerde Tutuş Problemleri ve Çözüm Önerileri” konulu Yüksek Lisans düzeyinde bir araştırma kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla anket çalışmasına gerek duyulmuştur. Bu çalışma keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerin karşılaştıkları teknik tutuş problemlerini tespit etmeyi ve bu güçlüklerin çözümlenmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayacaktır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır. Anketle ilgili vereceğiniz bilgiler bu yüksek lisans araştırması dışında hiçbir yerde kesinlikle kullanılmayacaktır.

Katkılarınız için teşekkür eder saygılar sunarım.

Erdem GÜNAY
Trakya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Sanat Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Eğitiminiz?

- a) Doktora
- b) Yüksek lisans
- c) Lisans
- d) Diğer

2 . Mezun olduğunuz okul?

- a) Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü
- b) Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği
- c) Devlet Konservatuvarı
- d) Diğer.....

3. Keman ana çalgınız mı? () Evet () Hayır

4. Keman öğretim yöntemlerine ilişkin ders aldınız mı? () Evet () Hayır

ANKET SORULARI

Lütfen aşağıdaki soruları sizce önemli olan seçenekler doğrultusunda işaretleyiniz

5. Keman dersinde öğrencilerinizde hangi fizyolojik rahatsızlıklar gözlemliyorsunuz?

- a) Sırt ve bel ağrısı ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- b) Kol, boyun ağrısı ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- c) Bilek, parmak ağrısı ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- d) Genel bedensel yorgunluk ()Hiç () Az() Orta ()Çok

6.Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerde en çok hangi teknik tutuş problemleriyle karşılaşıyorsunuz?

- a) Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- b) Sol el tutuşu ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- c) Sağ el tutuşu ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- d) Diğer(lütfen belirtiniz)..... ()Hiç () Az() Orta ()Çok

7. Kemanın omuza yerleştirilmesi ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz?

- a) Omuz yapısından kaynaklanan problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- b) Boyun yapısı ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- c)Yastık seçimi ile ilgili ve yastıktan kaynaklanan problemler ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- d)Çenelik seçimi ile ilgili ve çenelikten kaynaklanan problemler ()Hiç () Az() Orta ()Çok

8. Sol el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz?

- a) Sol elin keman üzerine konumlandırılması ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- b)Parmakların tuşe üzerinde konumlandırılması ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- c) Sol kol dirsek ve bileğinin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- d)Diğer (lütfen belirtiniz)..... ()Hiç () Az() Orta ()Çok

9. Sağ el tutuşu ile ilgili en çok hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz?

- a) Sağ kol, dirsek, bilek ve elin doğru konumlandırılması ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- b) Yay tutuşu ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- c) Yayın doğru kullanımı ile ilgili problemler. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
- d)Diğer (lütfen belirtiniz)..... ()Hiç () Az() Orta ()Çok

10.Öğrencinize çalgı seçimi konusunda hangi kriterleri daha çok dikkate alıyorsunuz.(çeyrek,yarım,üç çeyrek tam keman)

- a) Parmak yapısı (uzunluk,kalınlık v.b.) ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 b) Kol yapısı ve uzunluğu. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 c) Boyun ve omuz yapısı. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 d) Vücudun genel durumu. ()Hiç () Az() Orta ()Çok

11. Keman tutuş problemleri yaşanmasında hangilerinin daha fazla rol oynadığını düşünüyorsunuz ?

- a) Çalgı ebadının yanlış seçilmesi. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 b) İlk derslerde karşılaşılan problemlerin önemsenmemesi. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 c) Bedensel yapının çalgı çalmaya müsait olmaması. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 d) Dikkatsizlik ()Hiç () Az() Orta ()Çok

12. Keman çalmada karşılaşılan entonasyon (duru çalamama) problemi ile ilgili aşağıdaki saptamalara ne derece katılıyorsunuz?

- a) Entonasyon problemi tutuş ile doğrudan bağlantılıdır. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 b)Entonasyon problemi sol elin doğru konumlandırılması ile doğrudan bağlantılıdır. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 c)Entonasyon problemi sadece müziksel işitme ile bağlantılı bir problemdir. ()Hiç () Az() Orta ()Çok
 d)Entonasyon problemi ancak iyi bir müziksel işitme yeteneği ve doğru bir tutuşla aşılabilir. ()Hiç () Az() Orta ()Çok

13.Öğrencilerde doğru teknik tutuşu sağlayabilmek için özel olarak uyguladığımız bir yöntem varmı?

(Lütfen açıklayınız)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Katkılarınız için teşekkür ederim.

ÖZGEÇMİŞ

01.05.1978'de Edirne'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Edirne Lalapaşa'da tamamladı. Edirne Anadolu Meslek Lisesi Tekstil Dokuma bölümünden mezun olduktan sonra, 1995 yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliğini kazandı. Bu okulda eğitimine üç yarıyıl devam ettikten sonra, Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesine yatay geçiş yaparak lisans eğitimini burada tamamladı. 1999 yılında Edirne 75. Yıl İlköğretim okulunda müzik öğretmeni olarak atandı. 2002 yılında Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'ne Keman Öğretmeni olarak atandı. Halen bu kurumda Keman Öğretmenliği görevine devam etmektedir.